

УДК 811.111'37

Наталія Гешко,
Буковинський державний медичний
університет,
Чернівці (Україна),
f.languages@bsmu.edu.ua

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНЕ ПОЛЕ
ЯК СИСТЕМНО СТРУКТУРНЕ
УТВОРЕННЯ ТА МЕТОДИ
ЙОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Key words: *lexico-semantic field, nucleus, central part, periphery, structure, method.*

Heshko Nataliia. LEXICO-SEMANTIC FIELD AS THE STRUCTURAL UNIT AND METHODS OF ITS INVESTIGATION.

Lexico-semantic field is one of the key concepts in linguistics which is presently investigated. The article deals with the peculiarities of development of the field method, specification of the concept of lexico-semantic field, its structure and also the possibility of complex study of the field components, particularly in the semantic, paradigmatic and structural aspects. General theoretical fundamentals of the lexico-semantic field investigation in linguistics were observed; the notion of lexico-semantic meaning and semantic structure of the word were determined in the linguistic tradition; the structure of lexico-semantic field was investigated and the main methods of the research were distinguished.

Одним із пріоритетних напрямів сучасної лінгвістики є дослідження лексики у вигляді семантично-інтегрованих частин – лексико-семантичних полів. Розвиток мовознавчої науки супроводжується інтенсивним пошуком теоретичних основ дослідження лексико-семантичного рівня, встановлення його системно-структурних елементів, відношень між ними. Через динамічний характер функціонування мовних одиниць існує потреба постійного уточнення системи лексичних значень та структурування словникового фонду мови.

Отож, **об'єктом** аналізу є лексико-семантичне поле, а **метою** дослідження – сучасне розуміння поняття лексико-семантичного поля, особливостей його структури та репрезентації в мові.

Досягнення цієї мети передбачає розв'язання таких конкретних **завдань**:

- а) з'ясувати погляди мовознавців на поле як лінгвістичне явище;
- б) охарактеризувати ознаки лексико-семантичного поля;
- в) проаналізувати структуру лексико-семантичного поля.

Сучасний етап розвитку науки про мову характеризується новим розумінням деяких традиційних лінгвістичних проблем, до яких належить і проблема польового підходу до аналізу мовних одиниць. Польовий підхід до вивчення лексичних одиниць мови робить

можливим проникнення в глибину семантичних взаємозв'язків лексем, з'ясування ієрархічних взаємовідношень концептів, що вони виражають.

Ідеї та принципи семантичного аналізу мови, які надалі були об'єднані під загальною назвою „дослідження семантичного поля”, виникали і складалися поступово. Теорії поля більше ніж сто років, однак це не зменшує цікавості науковців до її дослідження. Перші праці про закономірності семантичних зв'язків між мовними одиницями і про системний характер лексики з'явилися ще наприкінці XIX – на початку XX століть. Формулювання цих ідей та принципів ми знаходимо в працях О. Потєбні, М. Покровського, Й. Тріра, В. Порцига, Н. Дьорушнера, О. Духачека, Р. Хоберга, Р. Освальда та ін.

М. Покровський у своїй праці „Семасіологічні дослідження в галузі древніх мов” зазначив: „Слова та їх значення живуть не окремим одне від одного життям, а об'єднуються в нашій душі, незалежно від нашої свідомості, в різні групи, причому основою для угруповання є подібність або протилежність за основним значенням. Зрозумілим є аргіогі, що такі слова мають подібні чи паралельні семасіологічні зміни і у своїй історії впливають одне на інше; що ці слова вживаються в подібних синтаксичних сполученнях”¹. Водночас, незважаючи на висвіт-

лення теорії поля, низка питань залишаються відкритими для обговорення.

Як інколи показує практика, деякі мовознавці, досліджуючи різні лінгвістичні явища, помилково зараховують застосовані методи аналізу до польових. Нерідко таким студіям бракує чітких, переконливих аргументів на користь польової методики.

Незважаючи на деякі неточності у тлумаченні терміна „поле”, спробуємо виділити кілька напрямів у польовому підході і коротко розглянути праці тих дослідників, які стали фундаторами „польового” принципу вивчення лексики.

Засновником „польового методу” вивчення лексики справедливо вважають німецького вченого Й. Тріра. Саме він розробив нові принципи системного аналізу лексики, використавши у своїх дослідженнях глибокий теоретичний та фактичний матеріал. Й. Трір розглядав мову окремого періоду як сталу та відносно закриту систему, в якій слова з певним, неізолюваним змістом залежать від інших, поєднаних з ними слів. Заслугою німецького вченого можна вважати те, що він уперше розмежував поняттєве та лексичне поля та ввів ці терміни в лінгвістичний ужиток.

Під *поняттєвим* полем він розумів структуру окремої поняттєвої сфери чи низки понять, які наявні у мовній свідомості, що не має в мові своєї, особливої, відповідної їй зовнішньої форми виявлення. Слово виявляє значення тільки всередині цілого поля і завдяки цьому цілому².

Лексичне поле утворене зі слова та поняттєво споріднених з ним слів, під порядковується замкненому поняттєвому комплексу, внутрішній поділ якого представлений у поділеній структурі лексичного поля. Проте межа між поняттєвим і лексичним полями, як і термінологія Й. Тріра, не є чіткою. Вважається, що всі поняття, які є у мові, поділяються на закриті групи за подібністю або відмінністю значень. У таких групах кожне поняття існує тільки завдяки спів відносності його з іншими поняттями в групі, а зміна якогось поняття або його випадання спричиняє перебудову цілої групи. За Й. Тріром, саме так і відбувається зміна структури семантичного поля, в результаті зміни значення окремого компоненту поля, а, отже, і зміна лексичної системи мови загалом. Учений вважає, що слухач може зрозуміти слово лише у тому випадку, коли в його свідомості присутнє все поле словесних знаків, оскільки слово має значення тільки усередині цілого поля і завдяки цьому цілому.

Відповідаючи на критику своєї концепції, він підкреслював, що його підхід був продиктований не загально-філософськими чи загально-лінгвістичними, а суто практичними міркуваннями. Й. Тріра цікавило насамперед, що може бути взяте за основу при виділенні певної сукупності слів із загального лексикону. На його думку, таким критерієм може бути наявність спільних значень у цієї групи слів. Отже, Й. Трір у своїх працях розвинув учення про поле в лінгвістиці, в яких воно отримало назву „семантичне поле”.

Хоча концепція Й. Тріра слугувала стимулом для подальших досліджень структурних відношень між словами мови, низка вчених критикували окремі принципи теорії лексико-семантичного поля Й. Тріра. До головних вад польового підходу можна віднести те, що мовознавець розглядав тільки іменні утворення із недостатньою кількістю матеріалу. Критиці піддавалися закритий характер поля, його чітко фіксовані межі та непересічні контури. Крім того, Й. Трір не враховував полісемії, внаслідок чого межі полів виявлялися штучними. Л. Блумфілд вважає, що вадами дослідницької практики Й. Тріра та його учнів є дослідження переважного матеріалу давніх мов. Однак, основним недоліком теорії Й. Тріра, як відзначає низка зарубіжних критиків, стала власне процедура виділення семантичного поля.

При парадигматичному польовому підході, який ґрунтується на концепції Й. Тріра, у лексиці виявляються дві особливості. По-перше, за такого підходу аналізуються групи лексем. По-друге, елементам цих груп приписується наявність спільних семантичних ознак. Проте із цієї обставини ще не випливає, що такі групи можна трактувати як поля, тому що різним є походження спільних семантичних ознак у різних групах лексем.

Серед концепцій поля, для яких характерна його інтерпретація як парадигматичного явища, уваги заслуговує концепція Е. Косеріу. Автор визначає лексичне або словесне поле як лексичну парадигму або сукупність лексем, об'єднаних спільною лексичною цінністю і протиставлених одна одній завдяки мінімальній різниці в лексичному значенні³.

Ідеї Й. Тріра знайшли подальше втілення у працях німецького лінгвіста Л. Вайсгербера. Автор розвивав теорію поля як систему, законом розвитку якої вважав закон органічного виокремлення з цілого. Вчений приділяє увагу словесним полям, досліджуючи безпосередньо значення слів. Намагаючись створити поле, Л. Вейсгербер вихо-

див із головного слова, вивчаючи диференційні ознаки значень слів у полі, заклавши таким чином основи компонентного аналізу. У концепції Л. Вейсгербера простежується бажання довести, що в мові лексичне поле є об'єктивною реальністю, яка базується на твердженні про те, що лексичне поле завжди збігається з поняттєвим і не є асоціативним полем⁴.

С. Уллман вважає, що у формуванні теорії поля найближче до Й. Тріра стоїть Г. Ібсен. Насправді ж підхід Г. Ібсена до питань існування поля зовсім відрізняється від тріровського. Хоча Г. Ібсен уперше вжив термін „смысловое поле” щодо групи слів-назв металів у східних мовах, він вважав, що одну семантичну групу утворюють тільки ті споріднені за змістом слова, які однаково оформлені, тобто завдяки смислової близькості отримали однакове морфологічне оформлення⁴.

На думку Г. Щура, крім поля як парадигматичного явища, виділяють *синтагматичні* або *синтаксичні* поля, тобто словосполучення та синтаксичні комплекси, у яких розглядають обставини семантичної сумісності компонентів. Можливість об'єднання певних структурних моделей у синтаксичні поля автор убачає в тому, що між ними існують реальні семантичні й функціональні зв'язки, в яких відображено відповідні взаємозв'язки об'єктивної реальності⁵.

Ф. Жилка визначав семантичне поле як складну функціональну системно-структурну одиницю лексично-семантичного рівня. Він наголошував на тому, що об'єднання слів у лексико-семантичне поле можливе лише за наявності спільних значеннєвих сем, що забезпечують семантико-смилові зв'язки в межах утвореної одиниці.

Інше бачення семантичного поля знаходимо в працях В. Порцига. На першій план він ставить слова як самостійні мовні одиниці та основні, найхарактерніші зв'язки їхніх значень, що виявляються у словосполученнях і деривації слів. В. Порциг намагався виявити зв'язки, закладені в самих значеннях слів. „Його поля – прості співвідношення, які складаються з дієслова та суб'єкта чи об'єкта або прикметника та іменника”⁴. При цьому домінуючими є слова, здатні виражати ознаки і виконувати предикативну функцію. Як бачимо, на переконання дослідника, тільки дієслово та прикметник може бути ядерним елементом семантичного поля. Саме ж поле включає в себе ті мовні елементи, які сполучаються з ядерним. Таким чином, „семантичне поле” Порцига ґрунтується на валентних властивостях слів і являє собою син-

тагматичні утворення, на відміну від парадигматичних полів Й Тріра.

Разом з В. Порцигом нове розуміння „семантичного поля” пропонують А. Йолес та К. Ройнінг. А. Йолес розглядає корелятивні пари слів, які показують, що ці семантичне відношення зберігаються, хоча для їх вираження можуть використовуватись різні слова. Таким чином, головним критерієм, за яким слова об'єднуються в певну групу, в „смысловое поле” в А. Йолеса, є наявність між словами семантичних зв'язків. Тому вивчення „семантичних полів” повинно починатися для нього, з визначення типу значення, за яким слова об'єднуються в єдине смысловое ціле.

Практичний розвиток ідеї А. Йолеса знайшли в дослідженні „поля” К. Ройнінга, який розробив методику порівняльного вивчення подібних груп слів у різних мовах. В основі його методики лежать два основні положення:

1. Значення слів найточніше можна вивести тільки на основі їх вживання у контексті.
2. Те, що виражається одним словом, можна висловити групою слів. Слово існує автономно, але водночас потрібно мати на увазі ціле лінгвістичне поле – синонімічні йому слова⁶.

Серед російських мовознавців проблемою поля вперше зацікавилися О. Гулига та Є. Шендельс. Під полем вони розуміють насамперед граматико-лексичне поле як „сукупність засобів, які взаємодіють між собою та мають певні ознаки”. Серед найважливіших ознак поля автори називають: 1) наявність семантичних відношень (кореляцій) між складовими його словами; 2) системний характер цих відношень; 3) взаємозалежність та взаємозумовленість лексичних одиниць; 4) відносну автономність поля; 5) безперервність позначення його смислового простору; 6) взаємозв'язок семантичних полів у межах всієї лексичної системи⁴.

Особливої уваги заслуговує проблема структурування лексико-семантичного поля. Більшість учених дійшли згоди щодо розуміння поля як структури, що має ядро і периферію. На думку О. Антонова, для організації семантичного поля важливими є такі елементи, як:

- 1) *ядро поля*, що представлене родовою семою – компонентом, навколо якого розгортається поле. Оскільки ядро є лексичним вираженням смислів або семантичних ознак, воно як представник усієї парадигми може замінити кожен із членів мікросистеми;

2) *центр поля*, який складається з одиниць з інтегральним значенням, що об'єднує ядро з окремими компонентами поля;

3) *периферія поля*, до складу якої входять одиниці, найвіддаленіші за своїм значенням від ядра. Вони деталізують та конкретизують основне значення поля. Зазвичай периферійні елементи перебувають у зв'язку з іншими семантичними полями, утворюючи при цьому лексико-семантичну цільність мовної системи;

4) *фрагменти поля*, які є водночас вертикальною ядерною і центрально-периферійною структурою і за своєю семантикою утворюють окрему гіперо-гіпонімічну конструкцію однотипного / різнотипного складу³.

Будь-яке лексико-семантичне поле має ядро, до складу якого входять назва (ім'я) поля, тісно пов'язане з нею видове ім'я, синоніми та родові ім'я, а також антоніми. На периферії поля знаходяться слова, семантики яких перетинаються з ядерними словами за окремими семами.

В якості ядерної лексеми або групи лексем на роль імені поля можна обрати будь-яку лексему, що цікавить дослідника, проте, результати аналізу можуть бути обмеженими, якщо лексема підібрана невдало, якщо вона не володіє властивостями притягувати велику кількість лексем. Приналежність до ядра чи периферії прямо залежить від семантики слів, що визначає їх зміст та місце в лексико-семантичному полі.

Між ядром та периферією відбувається розподіл функцій поля: одна частина функцій переходить на ядро, а інша – на периферію. Між ядерною та периферійною зонами відсутня чітка межа. Складові елементи поля можуть належати до ядра одного поля, і одночасно бути на периферії іншого поля. Периферія поля складена з одиниць, що є найвіддаленішими за своїм значенням від ядра. Вони деталізують та конкретизують основне значення поля.

Польовий принцип організації системи мови свідчить про обов'язкову наявність периферії у кожному полі. Жодне мовне явище не може складатися лише з ядра, оскільки периферія є таким же повноправним елементом лексичного значення, як і ядро.

А. Кузнецов запропонував такі неформальні критерії виділення ядра та периферії поля:

1) Слова, що відносяться до ядра, як правило, прості за морфологічною структурою.

2) Ядерні лексеми володіють більш широкою комбінаторністю, що доведено рядом статистичних досліджень.

3) Ядерні лексеми є більш психологічно значимими.

4) Слова-запозичення, зазвичай, відносяться до периферії, а не до центру.

5) Семантика ядерних слів є, як правило, ширшою, ніж семантика периферійних лексем³.

Семантична будова поля (ядерно-периферійна структура в мові), як зазначає С. Денисова, „утворена не за ознаками бінарної опозиції (релевантність / нерелевантність), а за принципом градування – ступеня виявлення ознак із центром, що складається з ознак високого ступеня детермінованості, і периферії – явищ із високим рівнем варіативності”⁷. Водночас М. Жгенті наголошує, що семантична впорядкованість словесного поля зумовлена семантичною ознакою та словесним значенням одиниць, що входять до його складу. Дослідник пропонує методику „семантичних ознак”, що дозволяє порівнювати структурно-семантичні організації полів різних мов.

Семантичне поле поділяється на семантичні підсистеми, що покривають меншу, порівняно з семантичним полем, ділянку позамовної дійсності. В. Звєгінцев виділяв, наприклад, такі лексико-семантичні системи як групи слів, що репрезентують „так би мовити часткові підрозділи” більш загальних понять, виражених словами з „узагальнюючим значенням”; групи слів синонімічного характеру; групи слів, в основі яких лежать „інші принципи визначення загального значення”⁸. Отже, семантичне поле розглядається як таке об'єднання, яке в свою чергу поділяється на ряд лексико-семантичних груп, а співвідношення цих понять трактується як співвідношення загального та конкретного.

Деякі вчені стверджують, що більший обсяг лексико-семантичної групи створюється за рахунок приєднання до поля одиниць різних частин мови.

„Семантичне поле, пише Слесарева – є найбільш високим рівнем лексико-семантичних зв'язків парадигматичного характеру. Семантичне поле об'єднує слова різних частин мови, що перебувають між собою в безпосередніх семантичних зв'язках”. Під час аналізу подібних лексичних груп простежується польовий характер цих мікросистем. На думку вченого, лексико-семантична група характеризується досить високим ступенем упорядкованості зв'язків між одиницями, а семантичні зв'язки у полі – різним ступенем упорядкованості (від ядра до периферії).

В. Абрамов розглядає лексико-семантичну групу (ЛСГ), як об'єднання значень слів, які містять конкретні поняття, що різняться ступенем виявлення якості, ознаки, дії і протиставленими якостями ознаки, дії, предмета, явища. ЛСГ формується у процесі взаємодії лінгвістичних та екстралінгвістичних чинників. Її складовими є різного роду спільні семантичні компоненти, семантичні деривати, семантичні сітки, в яких реалізуються семантичні тотожності, протилежності та ін.⁹

При порівнянні семантичного поля Й. Тріра (лексико-семантичної мікросистеми) і лексико-семантичної групи В.В. Левицький виділяє декілька диференційних ознак, а саме:

1. Мовна / позамовна обумовленість лексичних зв'язків. Елементи семантичного поля об'єднані в першу чергу позамовно, елементи ж ЛСГ об'єднуються насамперед внутрішньомовними відношеннями.

2. Матеріальність / нематеріальність. Якщо для семантичного поля характерні як конкретні, так і абстрактні слова одного рівня, то ЛСГ може складатися зі слів, що позначають матеріальні чи ідеальні об'єкти, а також зі слів з абстрактним і конкретним значеннями.

3. Дискретність / недискретність. Семантичне поле та інші мікросистеми можуть позначати дискретні та недискретні об'єкти зовнішньої дійсності. Але при типологічному вивченні мов ЛСГ, на відміну від семантичного поля, є непридатною, оскільки вона ґрунтується на мовних відношеннях.

4. Обсяг групи. Семантичне поле може складатися з двох лексичних одиниць, тоді як ЛСГ складає більша кількість.

5. Тип і місцезнаходження імені групи. У ЛСГ домігантою є ціле слово, яке входить до складу групи. В семантичному полі ідентифікатор, який є не словом, а словосполученням (словоутворенням), позначає родові поняття і не є членом угруповання. Члени семантичного поля об'єднані одним спільним компонентом.

6. Тип відношень всередині мікроструктури. Елементи семантичного поля перебувають частіше у відношеннях комутації, синонімічного ряду – у відношеннях субституції. Для ЛСГ ж характерні обидва типи системних відношень.

7. Конфігурація мікросистеми. ЛСГ та семантичний ряд є двовимірними утвореннями, а семантичне поле може бути як одно-, так і двовимірним угрупованням⁴.

Слід звернути увагу на методи дослідження лексико-семантичного поля. Компонентний аналіз дозволяє дослідити семантичну структуру одиниць лексико-семантич-

ного поля; метод опозицій розкриває системні відношення між лексичними одиницями в полі; метод семного аналізу словникових дефініцій спрямовано на виявлення збігу та розходжень у семантиці складників поля; метод кількісного аналізу залучено для підрахунків лексем і сем та визначення обсягу семантичних компонентів одиниць поля, спільних з ядром. Контрастивно-описовий метод ґрунтується на виявленні схожості та відмінності досліджуваних одиниць і для спостереження над мовним матеріалом, що входить до складу лексико-семантичного поля.

Досвід досліджень у сфері семантики виявив доцільність інтеграції польового і компонентного підходів. У результаті такої інтеграції можливо точно вказати в термінах компонентного аналізу організацію лексико-семантичного поля, відношення між його конститuentами і багато інших властивостей.

Аналізуючи здобутки в польових дослідженнях, можемо відзначити досить довільне використання терміна „поле” у мовознавстві. З одного боку, деякі вчені у визначеннях подають максимальний, дещо надлишковий перелік ознак семантичного поля (обширність, смислова атракція, цілісність, впорядкованість, взаємовизначеність елементів, повнота, безперервність, довільність і розмитість меж тощо), з іншого боку, наголошують тільки на належності до поля слів зі спільним компонентом значення та різним граматичним значенням або на зв'язку з однією і тією ж денотатною сферою. На нашу думку, вивчення семантичних і функціональних особливостей мовних елементів у складі певних мікроструктур за допомогою польових методик має все ж величезне практичне значення, враховуючи той факт, що при комунікації лексичні засоби можуть доповнювати, замінювати чи посилювати значущість один одного, а також використовуватися в синтезі.

Отже, лексико-семантичне поле – це семантико-парадигматичне утворення, що має певну автономність і специфічні ознаки організації: спільну нетривіальну частину у тлумаченні, ядерно-периферійну структуру, існування зон семантичного переходу. Хоча метод опису лексики за допомогою семантичних полів в сучасній семантиці застосовують не так часто, вважаємо все ж, що в поєднанні з іншими методиками польовий підхід має ще досить широкі перспективи.

ЛІТЕРАТУРА:

¹ Покровский М.М. Семасиологические исследования в области древних языков / М.М.

Покровский. – Москва: Ком. Книга, 2006. – 128 с.

² Соколовская Ж.П. Проблемы системного описания лексической семантики / Ж.П. Соколовская. – К.: Наукова думка, 1990. – 183 с.

³ Кузнецова А.И. Понятие семантической системы языка и методы её исследования / А.И. Кузнецова. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1963. – 60 с.

⁴ Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / Олена Селіванова. – Полтава: Довкілля-К, 2006. – 716 с.

⁵ Васильев Л.М. Современная лингвистическая семантика / Л. М. Васильев. – М.: Высшая школа, 1990. – 176 с.

⁶ Кобозева И.М. Лингвистическая семантика: Учеб. пос. / И.М. Кобозева. – М.: Эдиториал УРСС, 2000. – 352 с.

⁷ Денисова С. П. Типологія категорій лексичної семантики / С. П. Денисова. – К.: Вид-во Київського державного лінгвістичного ун-ту, 1996. – 294 с.

⁸ Звегинцев В.А. Язык и лингвистическая теория / В.А. Звегинцев. – М.: Эдиториал УРСС, 2001. – 248 с.

⁹ Ахметжанова Р.Н., Ахметжанов Б.Н. Проблема функционально-семантических полей / Р.Н. Ахметжанова, Б.Н. Ахметжанов // Теория поля в современном языкознании. – Уфа. – 1991. – 101 с.

Hechko Nataliya. LE CHAMP LEXICO-SÉMANTIQUE COMME SYSTÈME STRUCTURELLE ET LES MÉTHODES DE SA RECHERCHE.

Le champ lexico-sémantique est un des principaux concepts de la linguistique contemporaine. L'article est consacré aux particularités du développement de la méthode des champs lexicaux dans la linguistique. Le but de l'article est de préciser les concepts lexico-sémantiques des champs,

leur structure, ainsi que les composants des champs lexico-sémantiques, en particulier leurs structure sémantique et leurs aspects paradigmatiques. On a examiné les aspects théoriques de l'étude du champ lexico-sémantique dans la linguistique; on a défini le concept lexical de la valeur et de la structure sémantique de mots dans les traditions linguistiques; on a étudié la structure lexico-sémantique, on a mis en évidence les principales méthodes de recherche du champ lexico-sémantique.

Mots-clés: *le champ lexico-sémantique, le noyau, le centre, la périphérie, la structure, la méthode.*

Гешко Наталья. ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧЕСКОЕ ПОЛЕ КАК СИСТЕМНО-СТРУКТУРНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ И МЕТОДЫ ЕГО ИССЛЕДОВАНИЯ.

Лексико-семантическое поле является одним из ведущих понятий в лингвистике, которое исследуется в наше время. Статья посвящена особенностям становления полевого метода в лингвистике и уточнению понятия лексико-семантического поля, его структуры, а также возможности комплексного исследования компонентов поля, в частности в семантическом, парадигматическом и структурном аспектах. Рассмотрены общие теоретические предпосылки исследования лексико-семантического поля в лингвистике; определено понятие лексического значения и семантической структуры слова в лингвистической традиции; исследована структура лексико-семантического поля и выделены основные методы исследования.

Ключевые слова: *лексико-семантическое поле, ядро, центр, периферия, структура, метод.*